

Menestyvä urheilujärjestelmä - kuuden hatun menetelmällä

Jari Lämsä

KIHU – Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus

Aluksi

Ei ole yhtä ja ainoaa huippu-urheilujärjestelmän mallia, joka voitaisiin kopioida. (SPLISS 2015)

- ◆ ”Ei parhaiden käytäntöjen kopiointia vaan keskeisten periaatteiden omaksumista ja soveltamista omaan järjestelmään ja huippu-urheilukulttuuriin”

Strategisen huippu-urheilujärjestelmän tunnusmerkkejä

**Kansallinen huippu-
urheiluorganisaatio
ja
johtamisjärjestelmä**

**Pitkän tähtäimen
suunnittelu & selkeät
tavoitteet**

**Riittävä resursointi
&
priorisoidut valinnat**

**Valmennus-
keskusverkosto**

**STRATEGINEN
HUIPPU-
URHEILU-
JÄRJESTELMÄ**

**Tieteellisen
tutkimuksen
hyödyntäminen**

**Lahjakkuuksien
identifiointi ja
kehittäminen**

**Pitkäjänteinen
urheilijoiden kehitys
(dual career)**

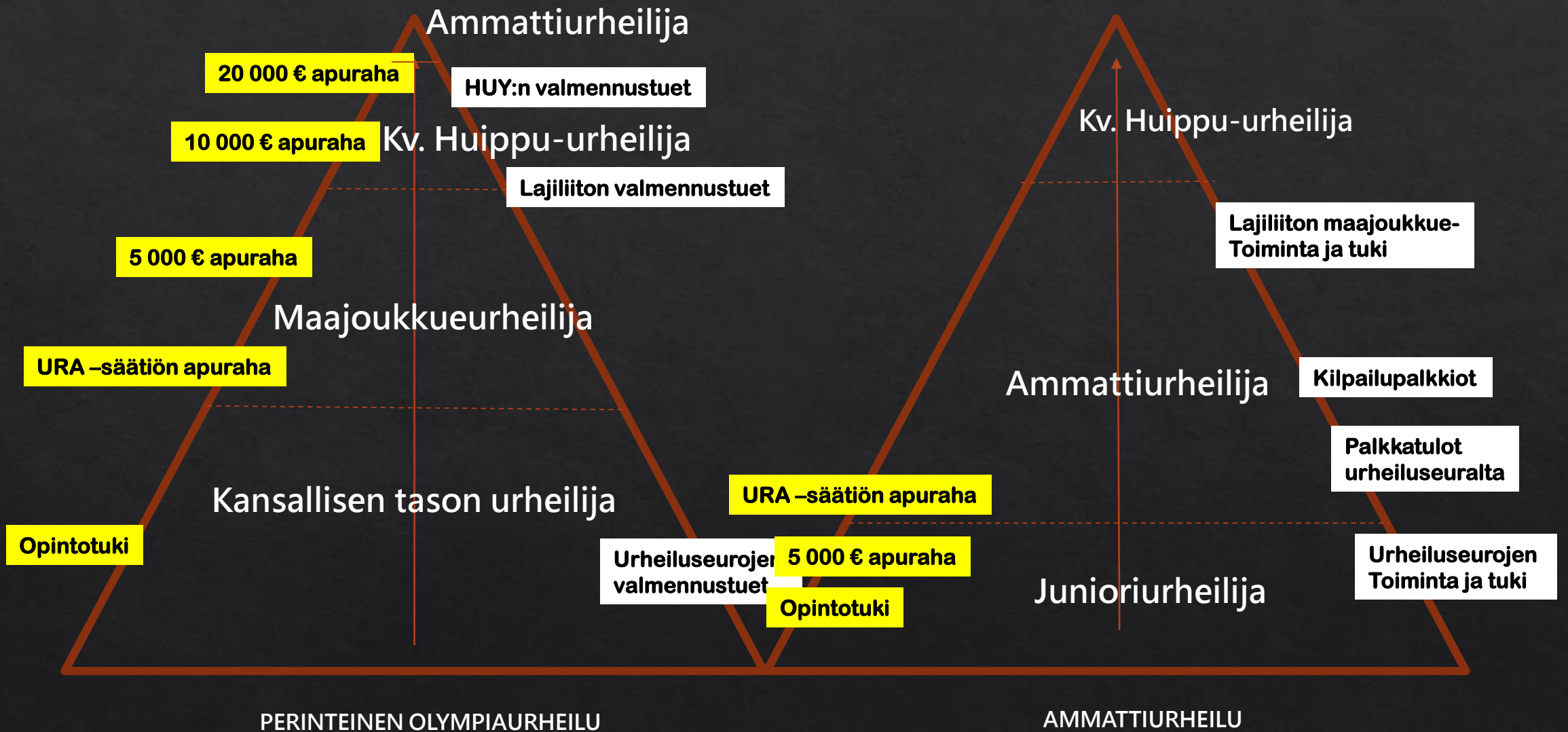
**Systemaattinen
valmennuksen
kehitystyö ja
valmentajuuden
arvostus**

Kuusi ajattelevaa hattua menetelmä
(Edward de Bono 1985: Six thinking hats)

- ◇ *Valkoinen hattu*: "ajatellaan tätä objektiivisesti". Valkoinen kuvastaa faktoja ja lukuja. Faktoja ovat sekä varmistetut asiat että faktoiksi uskotut asiat, joiden alkuperä kuitenkin ilmoitetaan. **JARI LÄMSÄ**
- ◇ *Punainen hattu*: "Otetaan mukaan tunteet ja intuitio". Punainen hattu sallii tunneperäiset argumentit ilman perusteluja ja selityksiä. **KATI LEHTONEN**
- ◇ *Musta hattu*: "Pohditaan tämän asian riskejä ja heikkoja kohtia". Musta hattu on looginen ja asiallinen ja pyrkii kertomaan miksi jokin ei toimi tai onnistu. Negatiiviset tunteet eivät kuulu tähän hattuun. Musta hattu on tärkeä, mutta liiallisesti käytettynä se voi tuhota luovan ajattelun. **HANNU TOLONEN**
- ◇ *Keltainen hattu*: "Mietitään etuja". Keltaisen hatun aikana halutaan saada asiat tapahtumaan, edetään loogisesti ja käsitellään rakentavat ehdotukset ja visioidaan optimistista tulevaisuutta. **MAIJA PUSKA**
- ◇ *Vihreä hattu*: "Kehitetään uusia ideoita, hullutellaan". Vihreällä hatulla liioitellaan ja unohdetaan perinteinen ajattelu. Voidaan käyttää huumoria ja villiä ajatustenjuoksua. Muistuttaa aivoriieä. **JARI KUPILA**
- ◇ *Sininen hattu*: "Pohditaanpa hiukan miten olemme tässä asiassa edenneet ja miten pääsemme haluttuun lopputulokseen". Sininen hattu tarkkailee ja ajattelee keskustelun kulkua, suunnittelee toimintaa ja ajankäyttöä, tekee yhteenvedoja ja johtopäätöksiä. Sininen tunnistaa, mitä väriä milloinkin tarvitaan ja siten liittyy erityisesti tilaisuuden vetäjän tehtäviin. **SAMI KALAJA & SIMO TARVONEN**

TEEMA 1

Urheilijoiden tukijärjestelmä

- ◇ Parannetaan urheilijoiden taloudellista asemaa kasvattamalla urheilija-apurahojen määrää merkittävästi. Valtion urheilija-apurahajärjestelmän panostetaan resursseja seuraavasti:

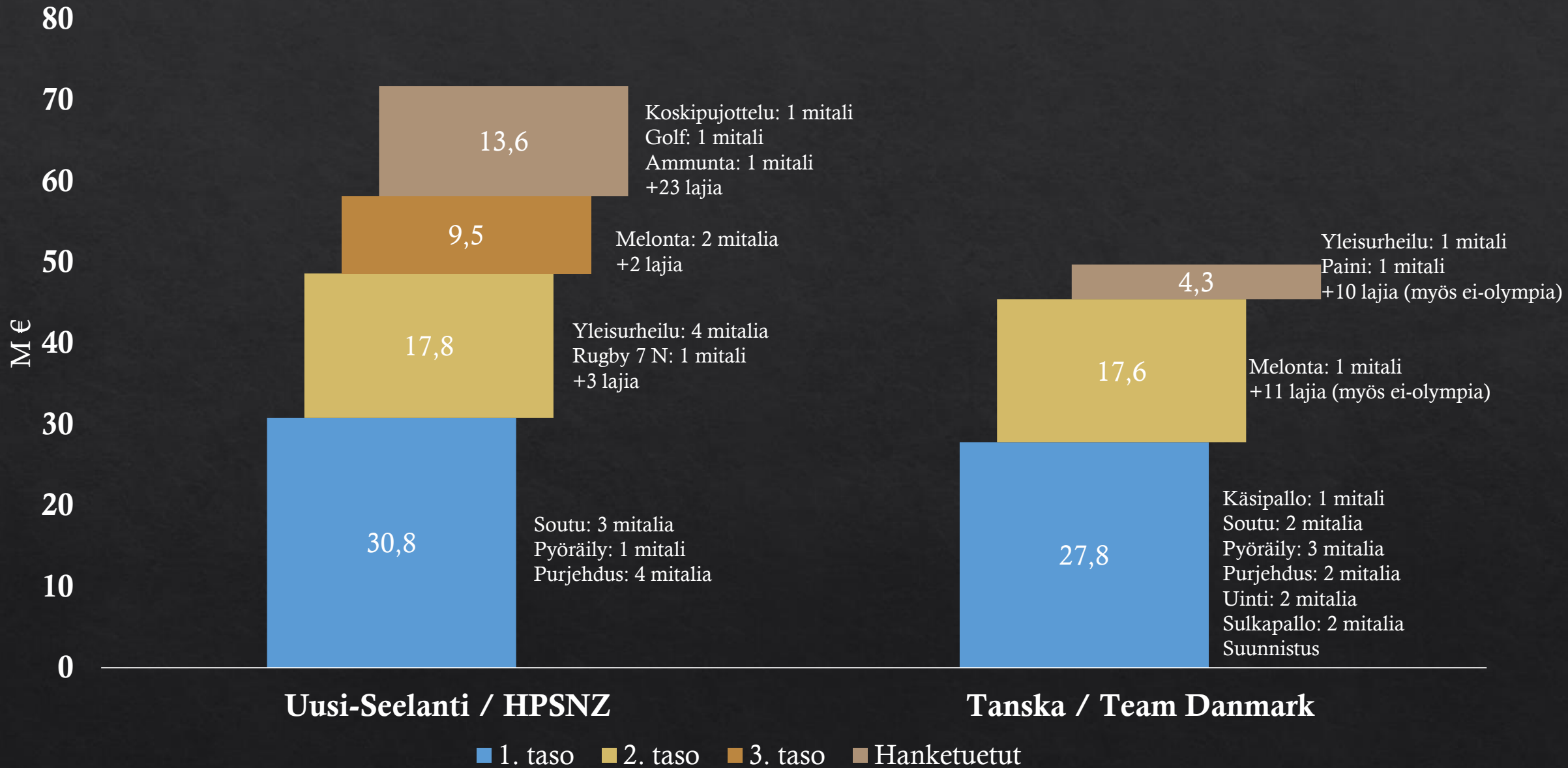
◇ 100 x joukkuelajien pieni apuraha (5 000 €)	yht. 500 000 €
◇ 50 x joukkuelajien 10 000 € apuraha	yht. 500 000 €
◇ 50 x yksilölajien suuri apuraha (20 000 €)	yht. 1 000 000 €
◇ 100 x yksilölajien 10 000 € apuraha	yht. 1 000 000 €
◇ 100 x yksilölajien pieni apuraha (5 000 €)	yht. 500 000 €
◇ YHTEENSÄ 400 URHEILIJAA	3 500 000 €

- ◇ Tarvittava 2 miljoonan euron korotus apurahoihin tehtäisiin kahden vuoden aikana (10 %) leikkaamalla valtion muusta huippu-urheilutuesta.

- ◇ Nostetaan URA -säätiön pääomaa julkisen ja yksityisen sektorin yhteishankkeella, jossa valtio osallistuisi sovitulla tavalla pääoman nostoon, esimerkiksi lupaamalla yksityistä rahaa vastaavan panostuksen säätiön pääomaan. Tavoitteena olisi pääoman nosto niin, että vähintään 500 000 € apurahoja voitaisiin jakaa vuositasolla. Valtion urheilija-apurahaa pienempää (alle 5 000 €) kaksoisuraa tukevaa apurahaa jaetaan akatemiaverkoston asiantuntemukseen pohjalta.

TEEMA 2

Priorisointi

- ◇ Suomalaisen huippu-urheilun lajiluokittelua uudistetaan ja tehdään nykyistä läpinäkyvämmäksi.
- ◇ Uudessa luokittelussa keskeisiä arviointiperusteita ovat: 1) lajin menestyspotentiaali, 2) osaaminen lajissa, 3) lajin työ urheilijan polun kokonaisuudessa, 4) lajin johtaminen, organisointi ja resurssit sekä 5) lajin kansainvälisyys.
- ◇ Lajien luokitteluprosessissa kaikki (olympialajit, olympiaohjelman ulkopuoliset lajit, vammaisurheilulajit, ammattiurheilulajit...) lajit ovat samalla lähtöviivalla. Lajien tekeminen ja toiminnan taso ratkaisevat lajin asemoinnin.
- ◇ Uuden luokittelun valmistelusta vastaa HUY.